

ПЕРШИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ТА БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО
РОЗВИТКУ

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Вченої ради Першого
європейського університету,
від 28 травня 2026 р., протокол № 2

Введено в дію наказом ректора Першого
європейського університету
від 28 травня 2026 р., №27/26-ОД

Олег БОВК

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ЦИКЛУ ВТОРИННОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ
«ОНКОХІРУРГІЯ»

Галузь знань:	I «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»
Спеціальність:	Онкохірургія
Складник освіти:	Післядипломна освіта, вторинна спеціалізація
Цільова група:	Лікарі-онкологи, лікарі-хірурги, лікарі-хірурги торакальні, лікарі-проктологи, лікарі-урологи, лікарі-хірурги-онкологи, які не працювали більше трьох років за цією спеціальністю – 3 місяці.
Професійна кваліфікація:	Лікар-хірург-онколог

ПЕРЕДМОВА

Освітню програму циклу вторинної лікарської спеціалізації за спеціальністю «Онкохірургія» розроблено робочою групою Першого європейського університету відповідно до постанови КМУ Про затвердження «Положення про систему безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників» від 14 липня 2021 року № 725 (зі змінами), наказів МОЗ України: від 22 червня 2021 року № 1254 Про затвердження «Положення про інтернатуру» (зі змінами); від 25 липня 2023 року № 1347 «Про затвердження Переліку циклів спеціалізації та тематичного удосконалення за лікарськими та фармацевтичними (провізорськими) спеціальностями»; від 16 квітня 2025 року № 650 Про затвердження «Порядку проведення атестації працівників сфери охорони здоров'я та внесення змін до деяких наказів МОЗ України».

Керівник робочої групи:

Колеснік О.П. – д.мед.н., професор., завідувач кафедри онкології, онкохірургії та радіології Першого європейського університету.

Робоча група:

1. Доан С.І. – д. мед. н., проф., проректор з науково-педагогічної роботи та післядипломної освіти Першого європейського університету.
2. Фарисей О.В. – викладач кафедри хірургічних хвороб з курсом пластичної хірургії.
3. Харченко К.В. – д.мед.н., професор кафедри хірургічних хвороб з курсом пластичної хірургії.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Бабенков Г.Д. – д. мед. наук, професор кафедри госпітальної хірургії.
2. Дзигал О.Ф. – д. мед. наук, професор кафедри хірургії.

Освітню програму обговорено на спільному засіданні працівників Навчально-наукового інституту післядипломної освіти та безперервного професійного розвитку Першого європейського університету і членів робочої групи (протокол № 1 від 21.05.2026 року) та рекомендовано до подання на розгляд Науково-методичної ради університету.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма призначена для вторинної лікарської спеціалізації підготовки лікарів-спеціалістів за спеціальністю «Онкохірургія» і є нормативним документом, у якому визначається зміст навчання на циклі вторинної спеціалізації, встановлюються вимоги до обсягу та рівня підготовки фахівців.

Вторинна спеціалізація «Онкохірургія» здобувається лікарями, які закінчили інтернатуру за спеціальністю І2 (222) «Медицина» і триває 4 місяці (624 години).

Основним завданням циклу вторинної спеціалізації з Онкохірургії є отримання й удосконалення професійних знань і навичок шляхом оновлення наявних та отримання нових теоретичних і практичних знань, необхідністю освоєння сучасних та нових методів вирішення професійних завдань, формування і закріплення на практиці професійних знань, умінь і навичок, отриманих в результаті теоретичної підготовки, необхідністю вивчення світового досвіду.

Зміст програми охоплює обсяг теоретичних знань, умінь і практичних навиків, якими зобов'язаний оволодіти лікар для отримання сертифікату «лікаря-хірурга-онколога» і мати змогу самостійно проводити кваліфіковане лікування пацієнтів.

Для виконання даної програми у процесі навчання передбачено такі види занять: лекції, практичні заняття, семінари, самостійна робота.

Для виявлення рівня засвоєних знань і навичок лікарів-курсантів після кожного розділу програми проводиться контроль знань за рахунок годин, передбачених на семінарські заняття. Контроль проводиться з використанням тестових питань.

Лікарям, які успішно закінчили повний курс навчання на циклі спеціалізації з онкохірургії, успішно склали іспит, який включає співбесіду, тестування, практичні навички, атестаційною комісією на визначення знань та практичних навичок присвоюється професійна кваліфікація «Лікар-хірург-онколог» та видається сертифікат установленого зразка.

І. ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ

Галузь знань	І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»
Складник освіти	Післядипломна освіта, вторинна спеціалізація
Спеціальність	Онкохірургія
Освітньо-кваліфікаційний рівень	Цикл вторинної спеціалізації
Професійна кваліфікація	Лікар-хірург-онколог
Передумови вступу	На вступ для підготовки за спеціалізацією «Онкохірургія» мають право: лікарі-онкологи; лікарі-хірурги, лікарі-хірурги торакальні, лікарі-проктологи, лікарі-урологи; лікарі-хірурги-онкологи, які не працювали більше трьох років за цією спеціальністю
Форма проходження	Очна та дистанційна з використанням комп'ютерних технологій у режимі реального часу
Мова	Українська
Обсяг програми	4 місяці, 624 години (20,8 кредиту ЄКТС) освітньої програми
Академічні права лікаря-спеціаліста	Безперервний професійний розвиток. Можлива подальша підготовка на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Здобуття додаткових кваліфікацій та лікарських спеціалізацій (вторинних) у системі освіти дорослих. Робочі місця у закладах охорони здоров'я, самостійне працевлаштування.
Моніторинг та оцінювання	Заходи з оцінювання складаються з поточного, проміжного та підсумкового оцінювання (атестація) та здійснюються відповідно до наказу МОЗ України від 22 червня 2021 року № 1254 Про затвердження «Положення про інтернатуру» (зі змінами).

II. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ ТА НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тривалість навчання – 4 місяці (624 навчальних години, 20,8 кредиту ЄКТС). З них:

лекцій: 128 годин;
семінарських занять: 132 години;
практичних занять: 62 години;
самостійна робота: 302 годин;
атестація: 6 годин.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Код	Назва розділу	Кількість навчальних годин				
		Лекції	Семінари	Практичні	Самостійна робота	Разом
Основна дисципліна						
Розділ 1. Організаційні, теоретичні та анатомо-хірургічні основи онкології						
1.1	Організація онкологічної допомоги населенню.	2	2	2	4	10
1.2	Основи теоретичної онкології. Загальні принципи хірургічного лікування злоякісних пухлин	2	2	2	4	10
1.3	Топографічна анатомія та оперативна хірургія	2	2	2	4	10
Розділ 2. Діагностика та загальні принципи лікування злоякісних новоутворень						
2.1	Сучасні методи обстеження хворих онкологічного профілю	6	6	4	16	32
2.2	Загальні принципи лікування злоякісних новоутворень	4	4	4	14	26
2.3	Сучасні принципи медикаментозної терапії злоякісних пухлин	6	4	2	14	26
Розділ 3. Пухлини внутрішніх органів						
3.1	Пухлини голови та шиї	4	4	4	14	26
3.2	Пухлини органів грудної порожнини	8	8	4	18	38
3.3	Пухлини органів черевної порожнини	16	16	8	38	78
3.4	Позаорганні заочеревинні пухлини	8	8	4	18	38
3.5	Пухлини органів сечовиділення	6	6	2	14	28
Розділ 4. Пухлини окремих органів і систем						
4.1	Пухлини жіночих статевих органів	10	10	4	24	48
4.2	Пухлини шкіри	6	6	2	14	28

4.3	Пухлини кісток та м'яких тканин	6	6	2	14	28
4.4	Пухлини молочної залози	6	6	2	14	28
4.5	Пухлини системи кровотворення	6	6	2	14	28
4.6	Пухлини центральної нервової системи	6	6	2	14	28
Розділ 5. Особливі клінічні форми та дитяча онкологія						
5.1	Метастази злоякісних пухлин із невиявленого первинного вогнища	4	4	2	12	22
5.2	Пухлини у дітей	8	8	2	16	34
Атестація			6			6
Всього годин основної дисципліни		116	120	56	280	572
Додаткові та суміжні дисципліни						
1	Особливо небезпечні інфекції. Проблеми СНІДу та вірусних гепатитів. Туберкульоз. Імунопрофілактика	4	4	2	8	18
2	Організація невідкладної медичної допомоги населенню при надзвичайних ситуаціях	4	4	2	8	18
3	Менеджмент в охороні здоров'я. Медичне право. Протидія насильству в сім'ї. Медична інформатика	4	4	2	6	16
Всього годин додаткових і суміжних дисциплін		12	12	6	22	52
Разом		128	132	62	302	624

ІІІ. ПЕРЕЛІК ОBOB'ЯЗKOBИX КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі і проблеми у професійній діяльності в галузі охорони здоров'я, застосовуючи теоретичні знання, практичні навички та вміння з метою надання фахової високоякісної медичної допомоги за спеціальністю І2 – Медицина на рівні лікаря-спеціаліста
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Знання основ законодавства України про охорону здоров'я та їх застосування у щоденній практиці. ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, аналізу, синтезу, опрацювання інформації, зокрема з різних джерел та у взаємозв'язку зі своєю сферою діяльності. ЗК 3. Спроможність до самооцінки власних досягнень та підвищення їх рівня. ЗК 4. Спроможність усно і письмово спілкуватися державною мовою при заповненні медичної документації та спілкуванні з пацієнтами. ЗК 5. Вміння використовувати інформаційно-комунікаційні технології, володіння навичками роботи з комп'ютерною технікою. ЗК 6. Спроможність до критичного мислення, аналізу та вирішення ситуативних проблем в медичній практиці. ЗК 7. Дотримання деонтологічних норм у професійній діяльності (належна професійна поведінка). ЗК 8. Здатність до адаптації та автономних дій в новій ситуації. ЗК 9. Вміння визнавати власні помилки та запобігати, мінімізувати негативні наслідки.

	ЗК 10. Спроможність до роботи у команді, зокрема у міждисциплінарній та інтернаціональній. ЗК 11. Спроможність до організації правового забезпечення та менеджменту професійної діяльності. ЗК 12. Здатність виконувати професійні обов'язки в умовах численних конкуруючих вимог. ЗК 13. Спроможність реалізувати систему знань і практичних умінь щодо забезпечення здорового способу та безпеки власного життя і пацієнтів. ЗК 14. Демонстрування соціальної активності та відповідальної громадянської позиції у лікарській діяльності. ЗК 15. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані. ЗК 16. Спроможність інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень. ЗК 17. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, заключний, супутній діагноз, невідкладні стани. ЗК 18. Спроможність до визначення тактики, методів лікування та надання екстреної та невідкладної медичної допомоги за міжнародними протоколами. ЗК 19. Знання показань, протипоказань, побічних дій і лікарських взаємодій препаратів, які використовуються в лікарській практиці.
Професійні компетентності (ПК)	ПК1 Вміння збирати та оцінювати медичну інформацію про онкологічного пацієнта і аналізувати клінічні дані. ПК2 Визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень згідно онкологічних протоколів та оцінки їх результатів. ПК3 Здатність до оцінки повноти обстежень у відповідності до онкологічних протоколів і підготовки хворого до мультидисциплінарного консилиуму. ПК4 Здатність до визначення необхідності дотримання режиму життєдіяльності хворого під час проведення комплексної програми обстеження та лікування. ПК5 Визначення поетапності проведення комплексного лікування та профілактики можливих ускладнень при проведенні лікування. ПК6 Передбачення та діагностування невідкладних станів в процесі проведення діагностичних та лікувальних заходів. ПК7 Планування та виконання діагностичних та лікувальних медичних маніпуляцій. ПК8 Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності. ПК9 Проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів. ПК10 Проведення експертизи працездатності. ПК11 Оформлення нормативної медичної документації та внесення її до електронного реєстру НСЗУ наданих послуг згідно пакетам. ПК12 Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері охорони здоров'я.

	ПК13 Дотримання комплаєнтності в команді, при роботі з пацієнтами та їх родичами. ПК14 Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність наданої інформації.
Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН1. Знати та розуміти організацію онкологічної допомоги, сучасні теоретичні основи онкології, біологію пухлинного росту, принципи онкологічної настороженості, ранньої діагностики та стадіювання злоякісних новоутворень. ПРН2. Уміти проводити клінічне обстеження пацієнтів онкологічного профілю, інтерпретувати результати лабораторних, інструментальних і морфологічних досліджень, формулювати клінічний діагноз відповідно до міжнародних класифікацій. ПРН3. Володіти загальними та спеціальними принципами хірургічного лікування злоякісних пухлин різної локалізації з урахуванням анатомо-топографічних особливостей, стадії захворювання та загального стану пацієнта. ПРН4. Застосовувати сучасні підходи до комплексного та комбінованого лікування злоякісних новоутворень, включно з медикаментозною протипухлинною терапією та мультидисциплінарною взаємодією. ПРН5. Надавати невідкладну допомогу при ускладненнях онкологічних захворювань і післяопераційних станах, здійснювати профілактику ускладнень та післяопераційне ведення пацієнтів. ПРН6. Дотримуватися принципів медичної етики, деонтології та онкологічної комунікації, працювати в складі мультидисциплінарної команди та постійно підвищувати професійну кваліфікацію.

IV. ЗАХОДИ З ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль знань лікаря-слухача здійснюється під час проведення практичних і семінарських занять.

Підсумковий контроль (атестація):

Атестація на визначення знань і практичних навичок з присвоєнням відповідно професійної кваліфікації підлягають особи, що пройшли цикл спеціалізації.

Склад атестаційної комісії, яка проводить атестацію, формується наказом ректора Університету.

До атестації допускаються слухачі, які повністю виконали програму підготовки. Допуск до проведення атестації оформляється наказом ректора Університету.

Атестація лікарів включає:

- тестування електронне;
- перевірка практичної підготовки;
- співбесіда.

Оцінка з атестації враховує результати всіх трьох етапів підсумкового контролю. За результатами атестації атестаційна комісія приймає такі рішення: присвоїти або відмовити у присвоєнні відповідної професійної кваліфікації.

За позитивними результатами атестації на підставі рішення атестаційної комісії лікарям видається сертифікат встановленого зразка.

V. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Онкологія: національний підручник за редакцією академіка НАМН України Г.В. Бондаря, член-кореспондента НАМН України Ю.В. Думанського, професора О.Ю. Поповича. Київ ВСВ «Медицина» 2019. - 542с.
2. Колеснік О.О. Рак в Україні, 2017–2018. Захворюваність, смертність, показники діяльності онкологічної служби / З. П. Федоренко, Л.О. Гулак, Ю.Й. Михайлович, [та ін.]; гол. ред. О.О. Колеснік // Бюлетень Національного канцер-реєстру України. – 2017–2018. – № 20. – Київ, 2019. – 101 с.
3. Рак в Україні, 2017-2018: захворюваність, смертність, показники діяльності онкологічної служби // під ред. С.О.Шалімова. Бюлетень національного канцер-реєстру України. 2019.- №6. – 97с.
4. Фільченков А.А., Стойка П.С. Апоптоз і рак: від теорії до практики. Тернопіль: ТДМУ.- 2020.- 524с.
5. Шевченко А.І. Попович О.Ю. Онкологія. Електр. підручник для студентів вищих медичних закладів. – Запоріжжя, 2011.
6. Holland Frei cancer medicine, 8th ed. / editors, Waun Ki Hong [et al.]. – People's Medical Publishing House-USA, 2020. – P. 959-998.
7. Jarl J Time characteristics of the effect of alcohol cessation on the risk of stomach cancer--a meta-analysis., Heckley G, Brummer J, Gerdtham UG. BMC Public Health. 2019 Jun 20;13:600.
8. Sundaram S, Obesity, metabolism and the microenvironment: Links to cancer. Sundaram S Johnson AR, Makowski L. J Carcinog. 2019 Oct 9;12:19.
9. Ковальов О.О. Святенко Т.В., Шкіряні ускладнення терапії раку, практичний посібник, 2020 Київ «Саммит-книга».
10. Волошина І.М., Пушина О.С., Волошина Н.М., Аспекти взаємодії фахівців первинної ланки, як єдиної команди по наданню медичної допомоги. – Пацієнт-орієнтована допомога у загальній лікарській практиці – збірник праць – 2021, С.30-33.
11. Ковалев А.А., Постгеномна ера та досягнення торгентової онкотерапії - Приватний лікар – 2020.- №1(34)-С.3-5.
12. Ковалев А.А., Нові пріоритети, нові результати, нові очікування. ч.2., Імунотерапія рака та перспективи клінічної онкології - Приватний лікар - 2021.- №2(35)-С.3-5.
13. Сатир М. В. Можливості різних методів променевої діагностики для виявлення кісткових метастазів у пацієнтів з онкологічними захворюваннями.- Клиническая онкология. №2, 2019. С.157-162.
14. Онкологія (під ред. Білинського Б.Т., Стернюка Ю.М., Шпарика Я.В.) Підручник. Видання третє, доповнене, перероблене. Київ: Здоров'я.- 2020. – 527с.
15. Ярема Р. Р. Інтраопераційна гіпертермічна внутрішньочеревна хіміоперфузія в комбінованому лікуванні пацієнтів із місцево-поширеним та дисемінованим раком шлунка.- Клінічна онкологія. №2, 2021. С.38-45.

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://rada.gov.ua/>
2. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/>
3. Кабінет Міністрів України (урядовий портал) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/>
4. Міністерство економіки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.me.gov.ua/>
5. Міністерство охорони здоров'я України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.moz.gov.ua>